

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 60 Lel
 Félévre . . . 30 .
 Negyedévre . . . 15 .
 Egyes szám ára 1-50 L.
 Megjelenik minden szombaton.
 Szíratokat nem adunk vissza.
 Telefonszám: 35.

DEVA ÉS VIDÉKE

Szerkesztőség:
 Regina Maria-u. 12., hová a
 lap szellemi részét illető min-
 den közlemény intézendő.
 Kiadóhivatal:
 Deva, Regina Maria-u. 12.,
 hová az előfizetések és hí-
 detések küldendők.

Feladó szerkesztő:
SZÉKELY LAJOS.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztő:
KOVÁCS KÁROLY.

A békeközvetítő földrengés.

Irta: Kosztolánszky István.

Emberek, népek, nemzetek! . . . olvastátok a japáni földrengést? olvastátok, hogy a tokiói földrengés Japánnak valóságos nemzeti katasztrófája lett, amennyiben anyagi pusztuláson kívül százazrek vesztették életüket? olvastátok Jokohama kormányzójának a csakai és kobi kormányzóitársaihoz intézett szikratáviratáról szóló jelentést:

„Városomat a tűz és földrengés elpusztította. A veszteség emberéletben körülbelül tizezer. Minden forgalmi eszköz tönkrement. Nincsen vizünk és enivalónk, küldjétek azonnal élelmiszert és segítséget!”

És olvastátok, hogy Amerika Japánnak minden segítséget felajánlott? . . .

Olvastátok?

S ha olvastátok: a rettenetes szerencsétlenség fölötti döbbeneten kívül, mit váltott ki belőletek az az értesülés, hogy Amerika azonnal segítségére sietett a poklok gyötrelmeit szenvedő Japánnak?

Nem jöttetek rá, hogy mégis van egy beavatkozást nem tűrő hatalom, amely az ökölbe szorult kezeket kinyitja és arra kényszerül, hogy embertársának nyújtsa avégből, hogy rajta segítsen?

Ezen rettenetes hatalom a Szerencsétlenség. A földrengés, mely az eddigi hírek szerint: tizenkét várost pusztított el.

S ezen segélynyújtás nem fizikai erő hatása alatt történt. Csak az ember belsejében dobbant meg valami, amit a mai — ugynevezett emberek egyszerűen szívnek szoktak nevezni. No

meg aztán annak a neveléses valaminek a csiklandós gondolata is, amit pezsgőzés közben, szellemeskedve szoktak mondani, hogy: mindnyájunkat érhet baleset.

Verheded a melledet, testvér, hogy így, meg úgy; majd megmutatod te . . . ugyan hadd! csak beszélsz, mert jól megy a dolgod; de nem tudod, mit.

Mit gondolsz: ha — tegyük fel, te most Tokióban, vagy Jokohamában volnál, akkor is vernéd a melledet?

Nem hiszem.

Hát akkor mi lehet annak az oka, hogy olyan következetesen zúzd szét embertársaid és a magad jólétét, boldogságát, nyugalmát — életét? Hiszen a világháború pusztítása csak elég lehetett arra nézve, hogy ökölbe szorított kezéd végre kisimuljon és odaadd embertársadnak, hogy a kölcsönös megbecsülés, szeretet és jószág eszközeivel felépítsd romokban heverő boldogságod trónját avégből, hogy végre úgy élhess, mint ember.

Vagy talán te is egy japáni földrengést vársz, hogy annak borzalma váltsa ki belőled a késői megbánást?

. . . Ugy tetszik, hogy a világháború és az azutáni évek minden szenvedése, gyötrelme se térítették észre az emberiséget. Ott háborog, dübörög mindannyiunk bensejében a gyűlölet és bosszu mindeneket megsemmisíteni vágyó és akaró örölete, hogyha kell, saját pusztulásunk árán is nyomorba, kétségbeesésbe kergetni embertársainkat. S hová vezet ez? A japáni kataklizmához, hol tűz, víz és levegő fogott egymással kezét az embereket jobb utra téríteni; mintegy mementóként, hogy minden

emberi alkotást, tervet, szándékot egy perc örökre megsemmisíthet.

Mi az ember akarata, gyűlölete, bosszúja a természeti erők egy percnyi megnyilvánulásához képest! . . . Egy lehellet, mely a tomboló földrengés haragos dübörgésébe ful.

Megdöbbszentő mementóként kell vennünk s öntudatra kell, hogy ébressen a világ e legnagyobb katasztrófája. Most ahol a jobb belátás, a szeretet, a jószág már nem képes utat rágni a szivtelenség, rosszakarat és kegyetlenség sziklafalához, ott a meggyülemlett, elfojtott és szenvedésre kényszerített energiának okvetlenül ki kell robbannia, hogy a japánihoz hasonló pusztítással tegyen pontot minden sántáni tervre. Japán földrengése és szökőárjai, városok elsöprésével és százezrek halálsikolyai közepette figyelmeztetnek minket: ezideig megkímélteket, hogy a gyűlölet, a bosszu — diktálta cselekedeteink után érzett lelkiismeretfurdalás nem ok nélkül jelentkezik bensőnkben. Ez az a lelki szeizmograf, mely már a cselekedeteink elkövetése előtti kilengéseivel; kisebb-nagyobb lelkifurdalással jelzi az okvetlenül bekövetkezendő nyomor és szenvedés elfojtott keserűségének biztos kitörését. Mert az emberi életfejlődést a gyűlöletből és bosszúból született intézkedésekkel elfojtani nem lehet — olyan az, mint az egyenletesen hömpölygő folyam elé gátokat emelni: megduzzad, kiönt s rohamában nem ismer kiméletet, iszapjába törnek mindeket.

A mai emberiség tulnyomó részéből annyira kiveszett minden morális érzés, hogy a japáni borzasztó szerencsétlenségre feleszmélni is képtelen. Csak azt nézi, mi előnye lehet belőle; s nem gondol arra, hogy a csapás egy minden

Az én szemem.

Mint kém, kutató, fürkész az én szemem . . .
 S nem vetek féket nyugtalan lovára,
 Ha vágy-dacosan, szomjas-éhesen,
 Ujjongva vágtat szépség-orgiákra.

Nekieresztem: égszínkék taván
 Halványan eveznek ma is az álmok . . .
 S bőszt tengeren — eszmények csónakán,
 Zátanyok közt — csak bus sejtelmek várnak.

Borongó égbolt most az én szemem,
 S nem napsugarak felkacagó lángja,
 Melynek fényénél egykor — kéjesen,
 Magát a cél mind közelebb himbálta.

Ott szikrázott tüzesen, fényesen,
 Borotvaéllal, hol az ifjuságnak
 Jövőt építő, dicső tetteken
 Lelkesülő, szent eszméi csatáznak . . .

Azóta, hajh! . . . már sok idő lejárt
 S egyre bágyadtabb lett szememnek fénye . . .
 Elbolyongva, ma bus lesekre jár:
 Nem-e dereng már holt remények éje?

S buzgó fények bucsuzó sugarán,
 Szelid vágyaknak elárvult ölébe'
 — Izzó véremnek muzsikás taván,
 Új trónt épít elmúlások fölébe . . .

De, ó, e trón — óhajok távolát
 Nem éleszi közeli ragyogásra:
 A nagy lemondás tartja ma torát . . .
 S egy könnyet ejt Szépség ravatalára.

Kosztolánszky István.

Az erdőkerülő.

Irta: Kovács Károly.

(Folytatás és vége.)

Ugy kellett lennie, mert máskülönben nem zárták volna a börtönbe. Ott az erdőn, másodszor nem látomás volt, hanem ténylegesen a felesége. S olyan jól talált. Éppen a szívében. Meghalt, halott volt, amikor ő a második mézheteiről álmodott.

Bosszuvágyát nem érezte kielégítettnek, bár vére már alább hagyott s inkább a jelen helyzet foglalkoztatta. Az asszonyok, az idegen asszony és halott felesége csak olykor-olykor jutottak eszébe. Elkéseredése inkább azért

volt, mert mind jobban és jobban érezte megalázott és kizsájtott voltát. Ez az érzése már ekkor kezdődött, amikor a csendőrtől az írásait kérte és eddig még nem csappant meg. Nőtt, egyre nőtt. Az egész gondolkodását lefoglalta. Nem gondolt arra, mi lesz, ha kiszabadul, hol fog állást keresni s más efféléket. Az járt az eszében, hogy milyen különös véletlen is az, hogy itt közönséges gyilkosként kezelik. Gyilkos is, pedig mégse az. Nem akarta megölni. Ha odajön eléje, talán undorral fordult volna el tőle. De vajjon miért jött arra, hogyan jött, kivel, hogy látták meg? Hihetetlen. Visszajött talán? Hozzá?

Ismét nevetni kezdett. Többször esett ilyen hangulatba. Utána a rideg falak között is viszszaesés következett. Ideges, mérges lett. Kiáltani szeretett volna s kiszaladni, ki az erdőbe, az őserdőbe és sohase látni embert.

Egy éjjel álmában az idegen asszonyt ölelte. Az álm végén azonban a felesége arcát öltötte magára. Kezei a nyakára kulcsolódtak. Arra ébredt fel, hogy a szalmazsákot görcsösen szorítja.

Egy reggel pedig ahogy felkelt, a falon a fegyverét kereste.

MIELŐTT

tan-, író-, rajzszerkesztők és irodafelszerelési cikkekben szükségletét beszerezné,
saját érdekében tekintse meg
 dusan felszerelt könyv-, papír- és rajzszerkereskedésemet.

V. Laufer, Deva

Pontos kiszolgálás!   Jutányos árak!
 Telefonszám 35.

tekintetben kulturállamot ért s hogy ez ránézve is káros hatással lehet. Csak az ő szénáját tartja rendben a maga eszközeivel, a másét hadd vigye az ár.

De meggondolja-e, hogy esetleg szomszédja is így gondolkodhatik? S mit szólna ahhoz, ha az övét fenyegetné veszedelem s a szomszédja kárörömmel nézné? . . .

Nem, édes testvéreim, itt az ideje, hogy önmagunkba szállva, megállapítsuk, hogy:

ez a föld, széles-e világ a mindnyájunké s hogy bármelyik részét érje veszedelem: a kár minket is érint. Olyan az, mint a szomszéd kigyuladt háza: locsoljuk, öntözzük, hogy ezáltal a magunkét is megóvjuk a veszedelemtől.

Szomorú igazság, de tény, hogy mindig megdöbbentő katasztrófának kell történnie, hogy ráeszméljünk arra, miszerint a mi életünk se egyéb katasztrófák láncolatánál, s hogy ennek akarói tulajdonképpen — mi vagyunk. De ha már ráeszmélünk, bizonyára azzal is foglalkoztunk, miképpen lehetne ezeken enyhíteni vagy végképpen megszüntetni.

S ha egy kissé elgondoljuk a Japánban történeken, arra is rájövünk Amerika gyors és nemes cselekedetéből, mely nem várta meg a segélykérés megérkezését, hanem lelkiismeretére hallgatva, azonnal cselekedett.

Ez, ez a cselekedet mutatja meg a helyes irányt, hogy merre kellene a politikának tulajdonképpen fordulnia.

Az egymás felsegélyezéséhez!

Mit az országhatárok pontos megállapításának körömszakadtáig való megvédése! Mit fajunknak, nyelvünknek és vallásunknak másokéi fölé való helyezése miatti, pihenést nem ismerő, örökös perlekedési készenléti! És mit mások boldogulásának megakadályozása érdekében kifejtett szármalmas ténykedések! . . . Jön egy perc és — minden a múlté.

Szent, magasztos eszmék versengében tündesd ki magad, ember! Állj a pódiumra s a téged körülvevő tömegnek dörögj oda:

Emberek, testvérek! . . . szeressétek, becsüljétek, tiszteljétek, segítsétek egymást!

A politikának azt a részét, mely a „pokol titkának” felel meg, hagyjátok ki s csak arra hajoljatok, mire nem éreztek lelkifurdalást. Hiszen ma az egész világ egy rettenetes földrengés

áldozata s mindannyian segítségért kiáltunk. S ki segít rajtunk, ha nem mi: mai élők!

Jusson eszünkbe Japán; és szerencsétlensége fölött érzett fájdalomunk legyen békeközvetítőnk, mely — hogy eredménnyel járjon, attól függ: méltók vagyunk-e embereknek lenni.

A király és a trónörökös Piskin.

Piskinek nagy és nevezetes napja volt f. hó 13-án, csütörtökön, amikor is oly előkelő vendégeket fogadhatott falai között, amiket csak nagy ritkán üdvözölhet. Délelőtt a nagyszabedű metropolita utazott keresztül, délután pedig Ófelsége Ferdinánd király és Károly trónörökös szállottak ki az ünneplőbe öltözött pályaudvaron. A királyi vendégek udvari vonata délután pontban fél négy órakor futott be a piskii pályaudvarra Hátszeg felől, ahol a Kendeffy kastély vendégei voltak vadászaton. A pompásan felszított pályaudvaron csekély számú, de előkelő közönség várta a királyi vendégeket. Hivatalos fogadtatás Ófelsége határozott kívánására nem volt, mindössze Dr. Dublesiu prefektus üdvözölte pár szóval a Felséget, aki ezután az egybegyűlt urakhoz fordult, kik közül Hoboth A. József r. kath. esperest szólított meg elsőnek, aztán a küldöttség többi tagjával váltott egy-két barátságos szót.

Ezután a pályaudvar előtt várakozó autókra szállottak fel s két autón legszűkebb kíséretükkel a dedácsi kastélyba hajtottak, ahol Ocskay István földbirtokos vendégei voltak uszonára. Itt ugy Ófelsége, mint Károly trónörökös legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak a park szépségeiről s az ott meghonosított különféle exotikus növényfajokról, melyeknek párja mesze környéken alig akad. Uszonna ideje alatt Toducza János karmester vezetése alatt a műhelyi gyermekzenekar hangversenyezett a kastély előtt s Ófelsége a trónörökössel a terraszra kimenve, nagy élvezettel gyönyörködött a parányi zenészek művészi játékában.

Két órai ottidőzés után a királyi autók újra megérkeztek az állomásra, ahonnan az udvari vonat 6 óra 40 perckor elindult Bukarest felé. A felséges vendégeket a jelenvolt közönség csöndes, de őszinte meleg szeretettel ünnepelte, s elinduláskor virágcsokrokat dobálták be a királyi kocsik ablakán.

— Az iparos- és kereskedőtanonc iskolában a beiratások hétfőn, f. hó 17-én kezdődnek s naponta d. u. 6–7 óráig eszközölhetnek. Tanzszerdij, 50 lei. Az igazgatóság.

HIREK.

— Személyi hir. Candrea Valer, Hunyadvármegye subprefectje f. hó 10-én kezdte meg négyheles szabadságát.

— Balan metropolita Piskin. Dr. Balan Nicolae, a nagyszabedű metropolita f. hó 13-án, csütörtökön Petrozsény felé utaztában Piskire érkezett. A pályaudvaron nagyszámú közönség, az iskolai növendékek, a polgárság képviselői, a hatóság vezetői fogadták az egyházfőt, akit a vármegye nevében Dr. Dublesiu prefektus, a község nevében Tanase főjegyző, a gör. kel. egyház nevében Lula Adam lelkész üdvözölték. A Toducza János karmester vezetésével kivonult műhelyi gyermekzenekar a román himnusszal üdvözölte s a vonat itt tartzkodása alatt hangversennyel szórakoztatta a vasúti étteremben ebédelő főpapot és kíséretét.

— Áthelyezés. A közoktatásügyi miniszter Ander Antal, a dévai állami liceum rendes tanárát saját kérelmére a nagyváradi állami liceumhoz helyezte át.

— Nyugdíjazás. Malland Oszkárt és Tóth Ferencet, a dévai liceum „Decebal” rendes tanárát a közoktatásügyi miniszter nyugdíjazta. Ezzel a régi reáliskola két legöregebb tanára hagyta ott hivatását.

— Miniszterek a Zsilvölgyében. Folyó hó 6-án érkeztek Petrozsénybe Targu-Jiu keresztül autóval V. Bratianu, V. Sassu miniszterek, Inculetz besszarabial miniszter és Mlazez államtitkár társaságában az állami bányatelepek meglátogatása végett. — A petrilla-lónyatelepi bánya megvizsgálása után meglátogatták Vulkánt és Lupényt is. Ebédre visszatértek Petrozsénybe, ahol a szomszédos községek primárai üdvözölték, élükön Jacob petrozsényi primárral. A bányász kaszinóban történt fogadtatáson a kereskedők nevében E. Pop kereskedő üdvözölte a minisztereket, a bányászok pedig egy memorandumot nyújtottak át, amelyben foglaltak teljesítését ígérték meg a miniszterek. V. Bratianu beszédében kifejtette, hogy a fejlődés kulcsa a zsilvölgyi munkások kezében van s minden kormány érdeklődéssel figyeli ezt az ipari és kereskedelmi gócpontot. A mostani kormány minden lehető elkövet a Zsilvölgy fejlesztése érdekében, amit bizonyít az is, hogy nemsokára megkezdik a Bumbesti-Livazény vasútvonal építését.

— Eljegyzések. Lakatos Juliska és Joózsa István a napokban tartották eljegyzésüket Alsócsernátonban.

Telegdy Katóka (Piski) és Săcărean Péter (Déva) f. hó 8-án tartották eljegyzésüket Piskin.

Nem tudta megszokni a rab-életet. A falak egyhangúsága semmire sem emlékeztette. Lassan-lassan kivészett az értelem a szeméből. Fáradt lett, sápadt, lassumozgású.

Csak a tárgyalás híre villanyozta fel egy kissé. Ugy készült rája, mint valami párviadalra. Sejtette, hogy látni fogja a hetykeképpű embert. Arra vágyott, hogy jól a szemébe vágja annak a gazembernek a mondanivalóját. Kimutassa az igazat s annak az asszonynak a hamisságát. S talán, ha kiszabadul még alkalma nyilhatik a bosszúra is.

Elhatározta, hogy mindent tagadni fog.

Mikor a nevéen szólították, egész idegen hangzásúnak érezte. Csodálkozott azon, hogy neve is van. Olyan régen nem szólították nevéen, hogy el is felejtette. Most látja, hogy milyen szükségtelen valami is az.

A sokaság látása meglepte és megdöbbentette. De csak egy pillanatra, mert azonnal kibuzta magát és megpödrölte a bajuszát. Lelket akart magába önteni. Büszkén akart megállni. Ugy gondolta, hogy kibeszéli most minden fájdalmát. Elmondja ki és mi volt ő s mivé tette. S kik tették azzá, ami és miért, hogyan.

Igazságosnak találta minden gondolatát. A bosszút is. Azt is. Az is hozzátartozik a sorához, ami most olyan feketére rajzolódott. S ilyen piszkosra. Biztosan gyilkos szót sütnak körülötte és állati kegyetlenségére félve néznek. Miért? Miért, amikor ő éppen olyan szelid, mint addig is. Hiszen sohase

volt kegyetlen. Még apró jószágot sem tudott megölni. Azt is a feleségére bízta. Megtette az. Ezt is ő tette s mégse mondják hogy gyilkos. Az a hetykeképpű semmiházi is azt tette s mégis még neki áll feljebb. Hát hol van itt az igazság?

Érezte, hogy ő maga is maga ellen vezeti gondolatait. Megrettent, hogy elítélik. Halálra, vagy örökre. Amíg él. S akkor sohasem bosszulhatja meg magát. Ez isszonyu erőnt öntött bele. Egészen a szívébe huzódott minden vére, mintha meg akarta volna akadályozni, hogy a vérével nehogy a gondolatai is kiáramoljanak.

S ezért a semmi emberért. Lehet, hogy el is hagyta. Vagy lakodalomra jöttek akkor a városba? Volt pófájuk hozzá. Nem szégyelték magukat.

Végignézte az embereket. Aztán a bírakra nézett. Ugy érezte, hogy azok valamennyien isszonyu tévedésben vannak. S ezért nem is igen érdekelte a beszéd. Anyira el volt foglalva a maga gondolataival, hogy nem figyelhetett a beszédekre. Csak akkor figyelt fel, amikor a hetykeképpű legény beszélt. Az szomorúságot mutatott és elmondta, hogy az erdei út, amely a városba vezet, az erdőkerülő háza közelében visz el. Az asszony előre ment. Ő az öccsével hátrább maradt, amikor fegyverdörrenést hallanak. Előre siettek, az asszony a földön hevert. De ő még látta, amint sietve lebbent a fák között a zöldkabátja. Csak ő lehetett.

— Igen, akkor öltöm meg másodszor — mondta nyugodtan az erdőkerülő.

Ezután a hetykeképpű embernek az asszonnyal való megismerkedését kellett elmondania. Egész előlről és fontoskodó hetykeséggel kezdte. Az erdőkerülő mohón leste minden szavát. Olyanokat tudott meg, amiket még csak nem is sejtett, nem is gondolt. Hogy a felesége már azelőtt többször fogadta a házában. Megcsalta, anélkül, hogy ő valamiről is tudott volna. Megcsalta, beszenyezte a házát, a becsületét, kiverte a tisztességes emberek sorából.

Bosszuvágya, mely öntudatlanul még mindig benne élt, feléledt. Hatalmas áram rázta meg egész alakját. Ereiben új vért érzett. Erőt és hatalmat. Minden eltorzult előtte, azután elünt, hogy csak a hetykeképpű legény és a felesége világítson számára.

Hatalmas erővel tépte ki magát az örök karjaiból. A hetykeképpűnek akart rohanni, de az lehajolt, elugrott előle. Ő azonban tovább rohant. Felesége mosolygós képe huzta maga után. Pillanat műve volt s egy isszonyu ordítással, mint aki megfogja áldozatát, két kezét görccsösen összefogva, kiugrott a nyitott ablakon.

Az örök csak a kabátja szegélyét tudták megfogni, hogy az eső test sulya azt is kiántsza a kezükből.

A kövezen a nyakát szegte. Ujjait még azután se lehetett szétfeszíteni. Görccsösen szoritotta a képzelt áldozat nyakát.

— **Halálozások.** Dr. Weisz József petrozsényi kórorvos folyó hó 10-én szívszélhűdés következtében meghalt. Temetése folyó hó 13-án volt Petrozsényben óriási részvét mellett.

Both Simon dévai csángó gazdálkodó folyó hó 13-án 71 éves korában Déván elhunyt.

— **A dévai ipartestület táncmulatsága.** A dévai ipartestület f. hó 8-án, szombaton táncmulatságot rendezett a népkerti vendéglőben. A mulatság a teljes anyagi és erkölcsi siker jegyében zajlott le. A kasszám, de jókedvű társaság csak a reggeli órákban oszlott szét.

— **A „Fehér-Kereszt” bérbeadása.** A Fehér-Kereszt kávéház és szálloda bérbeadására kiírt árverést f. hó 3-án, hétfőn tartották meg a polgármesteri hivatalban. A minimálisnak jelzett évi 250 000 lei bérösszeget egyik jelentkező fél sem volt hajlandó megadni. A legjobbat, évi 200 000 leit I. Vulcu, Dr. Groza Péter és Dr. Moiz Miklós ajánlottak. A cukrászdáért külön Weisz Rudolf szászsebesi lakos évi 27 000 leit ajánlott. Tekintettel arra, hogy ez az összeg elég kedvező, valószínű, hogy a városi tanács el fogja fogadni. A szállodára vonatkozólag csak később fog határozni.

— **Jegyzők gyűlése.** A Hunyadmegyei Községi- és Körtjegyzők Egyesülete folyó hó 11-én rendkívüli közgyűlést tartott a vármegyeháza nagytermében.

— **Tűz.** F. hó 8-án, szombaton este fél 11 órakor tűzjelzésre lettek figyelmesek a járőrök. A tűz a kaszárnyában keletkezett és sikerült azonnal eloltani.

— **„Ámor”-mozgó hírei.** Vasárnap és kedden, szept. hó 16. és 18-án délutáni és esti előadásban két részben fog színi kerülni egy hatalmas cirkusz-dráma: „Huller István esküje” 12 felvonásban. Az első rész idegizgalmas cirkusz attrakció, a megcsalt férj bosszúja, a fő tárgyalás pompás jelenetei elsőrendű szenzációvá tették ezt a filmet, míg a második rész lélektani mélységei, finom emberi meglátásai a drámát messze felül emelik a hasonló zsánerű drámák átlagértékén. — Csütörtökön, szept. 20-án Lya Mara ragyogó tehetségét látjuk viszont a vásznon „Napoleon leánya” című 6 felvonásos hatásos történelmi háttérű darabban. A mozi vezetősége már most felhívja a közönség figyelmét arra a nagy sikert aratott kalandfilmre, mely „A sötétség gyermekei” címen 3 részben folyó hó 23., 24. és 25-én fog színi kerülni.

— **Felmentették az izgatással vádolt költőt.** Szombati Szabó István — aki izgatás vádjával került a kolozsvári törvényszék bírósága elé — felmentették. Ismeretes, hogy az erdélyi magyar költészet egyik kiváló reprezentánsa, Szombati Szabó Istvánt „Beszélgetés hervadt őszi kerttel” című költeményeért vád alá helyezték. Izgatás címen a kolozsvári ügyészség azonnal megindította a vizsgálatot, mely kilenc hónapon keresztül tartott s most a költő felmentésével véget ért. Az ügyész a felmentés ellen felebbezett.

— **Helyreigazítás.** Mult heti számunkban iskolai hír című hírnkben azt írtuk, hogy csak a városi elemi iskolát végzett növendékeknek kell felvételi vizsgát tenniük. Ezzel szemben a dévai liceum „Decebal” igazgatósága annak a megállapítását kéri, hogy az összes első osztályba beiratkozó tanulóknak le kell tenniük ezt a felvételi vizsgát.

— **Kevés a lámpa a Laktanya utcában.** A Laktanya utcában lakó polgárok arról panaszkodnak, hogy utcájukban kevés lámpa ég. Különösen érzik ezt a hiányt akkor, ha valamivel később mennek haza tizenegy óránál. Ilyenkor tudniillik csak egy lámpa ég a kis utcában, holott több is eltérne. Az az óhajításuk, hogy a villanytelep igazgatósága legalább még egy lámpát utaljon ki a számukra.

— **Országos árumintavásár Temesvárt.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara, hogy minél jobban megkönnyítse a szeptember 22—30 ig tartandó temesvári országos árumintavásárra való felutazást, amely különösen a kereskedelem figyelmét van hivatva a belvárosi nagyipari termelés fejlődésére felhívni, az iránt kereszte meg kereskedelmi és iparkamaránkat, miszerint közölnék a különböző érdeklépéseikkel, hogy a legcélszerűbb az volna, ha a kamarák külön-külön egy indulási napban állapotodnának meg, ami többek között azt

a könnyebbséget eredményezné, hogy a kamarák által kibocsátandó tanusítványok alapján 50 százalékos vasúti kedvezmény is így volna a legjobban a gyakorlatban is érvényesíthető. A látogatók elhelyezéséről a temesvári Gyáriparosok Szövetsége fog gondoskodni olyképen, hogy 2—2 látogató nyer elhelyezést egy-egy szobában és pedig vagy Temesváron, vagy pedig a Temesvárhoz egészen közel eső Buziásfürdőn. Arról is gondoskodás fog történni, hogy a szobák árai, valamint az ellátási költségek a lehető legmérsékeltőbb összegért, — úgy gondolják 160—180 leig menő árért — állhasson a közönség rendelkezésére. Természetesen ennek biztosíthatása érdekében elengedhetetlenül szükséges, hogy a Temesvárra utazni szándékozók névsora a lehető legsűrűbben küldessék el a temesvári mintavásár rendezőségének. Akik tehát az árumintavásáron részt akarnak venni, ebbeli szándékukat közöljék szeptember hó 5 ig a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarával.

— **Erdélyi Segélyiroda Bukarestben.** Az Erdélyi Segélyiroda (București, Str. Caragiale 15) két évi gyakorlatával ma abban a helyzetben van, hogy bármiféle hatósági eljárást igénylő ügyben minden erdélyi magántélnök, intézetnek vagy vállalatnak segítségére lehet. Minden ügyet a lehető legrövidebb idő alatt teljes pontossággal látunk el. Irodánkban kereskedelmi és ipartügyi szakértő alkalmazottunk is van ezen kívül nagybefolyású ügyvéddel vagyunk összekötöttesben, aki a legmegtányosabb eljárás mellett vállal el és vezet sikerre bármilyen bírói vagy közigazgatási ügyet. Tudatjuk továbbá, hogy vendégszobánk számát is szaporítottuk, úgy, hogy 10—12 személynek tudunk egyszerre kiutazást adni. Szállóvendégeinknek kiutazó erdélyi koszt áll rendelkezésére a legmegtányosabb árak mellett. Segítségnk igénybevétele tenger felesleges költségtől és mindenféle agensi-szolgálattól mentesíti az erdélyi közönséget. Az Erdélyi Segélyiroda Vezetősége.

— **Nyilvános köszönet.** Déva város tanácsa ezúton is mély köszönetet mond Ilie Ghita Marinescu nyugalmazott ezredesnek, aki Orvianu Victoria úrnővel kötött házassága alkalmából a városi szegényalap javára 480 leit adományozott.

— **Uj lakástörvény jelenik meg novemberre.** Nemrég jelent meg az új lakástörvény és teljesen megemelt is tisztázódtak a gyakorlatban a keretei között helyet foglaló újítások, már is, mint megbízható helyről értesülünk, az igazságügyi minisztériumban megint egy új lakástörvény létrehozásán és kodifikálásán dolgoznak. Nyert értesülésünk alapján az új lakástörvény már teljesen reprezentatív bizonyos körben a háboru előtti állapotok rekonstrukcióját lakásügyek terén. Nevezetesen az új törvény értelmében az üzlethelyiségek és a nagy lakások (5 szobától kezdve) tekintetében visszaállana a háztulajdonosok szabad rendelkezési joga. A rendes felmondási idő béremelés el nem fogadása esetén, a kilakoltatás és a nevezett helyiségekkel kapcsolatos minden más részletek teljesen a háboru előtti idők rendelkezéseinek megfelelően nyernének elintézt. Az új törvény konstrukcióját most készítik Bukarestben, hírek vannak arról, hogy az új törvény november elsejére már megjelenik.

— **Az országos dalosverseny résztvevőiről és Lányi Ernőről,** a magyar dal nemrég elhunyt apostoláról hoz képeket a legújabb Vasárnapi Ujság. Bemutajja ezenkívül sikerült felvételekben Japán földrengésdulta tájait, az olasz flotta által megtámadott Korü-i várat és az erdélyi sportélet nevezetesebb temesvári és nagyváradi eseményeit. Külön kiemelendők a Harding elnök temetéséről, valamint Korond és Bána fürdőkéről készült művészi felvételek. A szövegrészben érdekes és szórakoztató szépirodalmi közleményeken kívül e héten közli a lap a regénybevezetésre hirdetett mulatságos pályázat eredményét és érdekes ismeretű cikket a földrengésekről. A különösen érdekes szám ára változatlan 10 lei.

— **Román és német nyelvi órákat ad felnőtteknek és tanulóknak beszélgetve tanító gyakorlati módszer szerint.** Román középiskolába beiratkozó magyarajku rendes és magán tanulókat előkészít (tanórákra is) okl. középiskolai tanár. Cim a kiadóhivatalban. 3—3

— **Elveszett szeptember 3-án délelőtt egyik padon a Népkertben egy V. F. monogrammal ellátott ezüst dohánytárca.** A becsületes megtaláló kéretik, adja át a dévai rendőrségnek.

— **Jó családból való és jó magaviseletű fiu tanulóknak felvétetik Gál Béla üveg- és porcelánkereskedésében Déván.** 163 10—

TÖRVÉNYKEZÉS.

Ördögidéző cigány a dévai törvényszék előtt.

Érdekes, a középkorra emlékeztető ügyet tárgyalt f. hó 12-én a dévai törvényszék. A vádlott egy 39 éves, Borca Mihály nevű szászvárosi cigány volt, aki ördögidézéssel amitotta Solt Péter gazdálkodót és ezáltal mintegy 13 000 leit csalt el tőle.

Ismeretségük úgy kezdődött, hogy Borca az országutóról szóba elegyedett Solt Péterrel, aki a földjén szántott és az ekéje elromlott. A cigány megcsinálta az ekét, ami által bizalmat gerjesztett maga iránt. Azonnal elő is adta, hogy neki tudomása van arról, hogy a kertjükben kincs van elásva. Természetesen ehhez pénz szükséges, mert az ördögök segítségét is meg kell fizetni.

Solt és felesége elhitték a mesét, pénzt szereztek és odaadták a cigánynak, aki elsötétített szobában cigány szavakat mormolt, majd hirtelen felszakította az ajtót, megmutatta a küszöbön fekvő 2 ezüst koronát, amely kis földbe burkolva a kincs egy kis részét jelentette. A kincs felkutatása azért nem sikerült, mert csak 2 ördögje van s még kettőt kell kölcsönkérnie Hunyadról. Ehhez természetesen még több pénz kell.

Solt még mindig hitt a cigánynak, úgy, hogy mindenét pénzzé tette, mivel az ördögöknek, hol pénzre, hol gabonára, hol fekete tyukra volt szükségük. Feltűnt a sógorának ez a pénzkidobás, amiért a sógor is elment az ördögelhíváshoz, természetesen sohase jutott a cigány eredményre. Sok sürgetes után megígérte, hogy Hunyadon fogja kártalanítani. El is utaztak.

Amint Hunyadon a csorda előtt mennek el, a cigány 2 ökörre mutatva, azt mondja Soltnak, hogy ezt fogja neki adni, ha az ördögök nem hozzák elő a kincset, mert azt a két ökröt ő vette meg. Reggel Solt nem várta meg, amíg a cigány felkel, hanem azt mondván a csordásnak, hogy ez a két ökör az övé, elhajtotta azokat.

Igy derült ki az ördögvarázsló cigány ámtása és csalása, amelyért bíróság egy évi fogházra, 5000 lei pénzbüntetésre és a politikai jogoknak 3 évre szóló elvesztésére ítélte Solt Péter a lopásáért félévi börtönt kapott.

Laptulajdonos és kiadó: LAUFER VILMOS.

Az izraelita hitközség mélyen tisztelt tagjainak és b. családjuknak

boldog újévet kíván

Stössel Jónás és családja.

Eladó helyben, a Strada Regele Ferdinand és Cuza Voda utcák sarkán levő

ház jóforgalmu

üzlethelyiséggel,

5 szoba, konyha, kamra és egy nagy betonos pincehelyiséggel.

Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál

218 1—2

Elcserélném a piactól pár lépésre levő 2 szoba, konyha, kamra és kertből álló lakásomat. Erdőkölthetni: az Információs és tanácsadó irodában, Nádasy. 219 1—

V. LAUFER

könyvnyomdája, könyv-, papír-, író- és rajzszerszerkedése, könyvkötészete

DEVA, STRADA REGINA MARIA 12.

Szülők figyelmébe!

Az iskolai év kezdete alkalmából tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség és t. szülők szives figyelmébe ajánlani Bucarest, valamint a külföldről ujonnan érkezett árukkal dusan felszerelt

tan-, író- és rajzszerszerkedésemet.

Állandóan nagy raktár román és magyar tankönyvekben, legjobb minőségű körzők, könyv- és tolltartók, zsebkések, író- és rajzszerek, kitűnő gyártmányu hegedűk, hegedűhurok, hegedűalkatrészek, festékek és :: festőszerek, valamint mindennemű iskolai felszerelési cikkekben.

Dus választékban kaphatók irodafelszerelési cikkek, diszlevélpapírok, papírkülönlegességek, disz- és ajándékművek, román és magyar íjúsági iratok, kiválóan izléses helybeli és művészi képeslapok, irodalmi és zeneművek. :: ::

ISKOLAKÖNYVEK BEKÖTÉSÉT

könyvkötészetemben izléses, tartós kivitelben, jutányos árak mellett vállalom el, azokat a legrövidebb idő alatt készítem.

KÖNYVNYOMDÁMBAN

minden e szakba vágó munkák izléses, csinos kivitelben, jutányos árak mellett :: a legrövidebb idő alatt készülnek. :: ::

Jutányos árak!

Pontos kiszolgálás!

UNITED STATES LINES

Southampton-Cherbourg-tól
NEW-YORK felé

amerikai kormány gőzhajón

LEVIATHAN

szeptember 18., október 9. és 30., november 20., december 11.

BRÉMÁBÓL Southampton és Cherbourgon át **NEW-YORK felé**

GEORGE WASHINGTON

szeptember 21. október 24. november 28.

<i>America</i>	<i>szeptember 26.</i>	<i>október 31.</i>
<i>President Roosevelt</i>	<i>október 3.</i>	<i>november 7.</i>
<i>President Fillmore</i>	<i>október 4.</i>	
<i>President Harding</i>	<i>október 10.</i>	<i>november 14.</i>
<i>President Arthur</i>	<i>október 19.</i>	

Indulás Southampton és Cherbourgól egy nappal később.
Közlebbi felvilágosítások az alábbi címenél.

Kedvező alkalom áruzállításra.

UNITED STATES LINES

Vezérképvislet Románia részére:

„MERCUR” Bucarest, Calea Mosilor 51.
Temesvár, Hunyady-utca 8.
Czernovitz, Lillen gasse 15.

213 2-3

Eladó ház!

Déván, teljesen jó karban levő

2 lakrészes modern nagy ház,

melyben egyik lakás október hó elején beköltözhető lesz, nagy udvarral és kerttel (a Főter közelében) eladó. 220 1-2 Cim a kiadóhivatalban.

Azonnal beköltözhető

207 4-5

ház eladó

Str. Mihail Cogălniceanu Nr. 11 (v. Kun Géza-u.)
Ugyanott egy üres házhely és egy citera hozzátartozó iskolával együtt is eladó.

Teljesen új, jávorfából készült modern hálószoba berendezés eladó

ezenkívül egy asztalka, 3 töltött fotel, ágyterítőkkel és függönyökkel

Cim a kiadóhivatalban.

152 5

SCHEIBEL VILMOS

ARAD, STR. EMINESCU 14. 214 2-10

Etvállal mindennemű vízvezeték, csatornázási munkákat.

Terveket, költségetéseket díjtalanul készít.

Olcsó tűzifa!

Amíg a készlet tart, egy m. tűzifa ab Déva

155 leiért kapható

A tűzifa megtekinthető és megrendelhető

BLUM ZSIGMOND cégnél.

211 2-3

Pályázati hirdetés.

A dévai rom. kir. állami tanítóképző-intézetben a

szakácsnői állás

október 1-én megüresedik. Pályázhatnak folyó hó 25-ig férfiak és nők, kik hasonló állásban már voltak.

Fizetés a családi állapot szerint változik.

Bővebbet az igazgatóságnál vagy az élelmezési vezetőségnél.

Prof. I. Mih,

az élelmezés vezetője.

216 1-1

Üzletvezető

dévai üzletünk vezetésére,

ÜGYNÖKÖK

Singer varrógépek részletfizetésre leendő eladása céljából 217 1-1

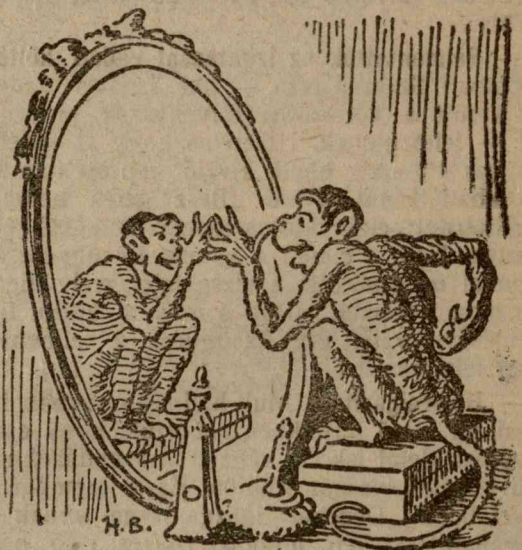
magas jutalék mellett felvételnek.

Ajánlkozások BOURNE & Co. céghez ARAD
Reg. Ferdinand (József főherceg) ut 9. intézendők.

BUTOROK

a legjobb kivitelben állandóan raktáron és mérsékelt árak mellett kaphatók.
Victoria butorgyár Arad, Str. Ioan Calvin 52.

Lerakat: Neuman palota, Str. Horia. 215 2-20

Butorüvegeket, tükröket barock, csillag- és virágcsiszolással, valamint adott rajzok után művészi kivitelben készít

Hunwald üvegcsiszolda és tükörgyára, Cluj

Lloyd 1198 Strada Vlahuța (Bólyai-u.) 3. 90 22-
Telefon 1-47. Hibás tükröket újra foncsoroz

KELMEFESTŐ ÉS VEGYTISZTÍTÓ!

F. LIDOLT, DEVA

Strada Grivița (Bolgár-utca), régi gőzmalomban

FEST, TISZTIT!

Gyászruhák 24 óra alatt feketére festetnek.

GYŪJTŐHELYEK: 96 10 18

Dobra	Deva	Vajdahunyad
Plactér: Popovics-féle kalapüzletben.	Strada Regele Ferdinand No. 12	Cseh József-féle férfitiszabó-üzletben.
	Walter-féle fodrász-üzletben.	

HÁTEG: özv. Sámuel Antalné kézimunka előnyomdájában.